

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Pomocná škola pro žáky s více vadami,
Praha 3, U Zásobní zahrady 8**

U Zásobní zahrady 8, 130 00 Praha 3

Identifikátor školy: 600 020 851

Termín konání inspekce: 6. – 10. červen 2005

Čj:	01 1679/05-5236
Signatura	oa3ny512

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pomocná škola pro žáky s více vadami, Praha 3, U Zásobní zahrady 8 (dále jen škola) je příspěvkovou organizací, která zajišťuje vzdělávání klientů Integračního centra Zahrada (dále IC). Jejím zřizovatelem je Magistrát hl. města Prahy se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2. V souladu s posledním zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení sdružuje Pomocnou školu pro žáky s více vadami a Přípravný stupeň pomocné školy.

Ve školním roce 2004/2005 se v ní vzdělává celkem 29 žáků ve dvou třídách přípravného stupně pomocné školy, ve třech třídách rehabilitačních a jedné rehabilitační třídě zaměřené na vzdělávání dětí s autismem.

Činnost pomocné školy a IC je vzájemně propojena tak, aby optimálním způsobem naplňovala všechny potřeby dětí s těžkým kombinovaným postižením.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v pomocné škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- Materiálně-technické podmínky pomocné školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- Průběh a výsledky vzdělávání v pomocné škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Stabilizovaný pedagogický sbor tvoří devět pedagogů včetně ředitelky (6 speciálních pedagogů s úplnou odbornou kvalifikací a 3 sociální pedagogové, z nichž 2 mají šestisemestrální psychoterapeutický kurz a 1 studuje pastorační a sociální práci na Evangelické teologické fakultě UK. Všichni mají dlouholetou praxi s dětmi s kombinovaným postižením a nadále se pravidelně odborně vzdělávají v oblastech souvisejících s péčí o tyto děti (lékařské obory, fyzioterapie, práce s autistickými dětmi, s dětmi s Aspergerovým syndromem). Většina z nich navštívila školy pro žáky s kombinovanými vadami i v zahraničí (Dánsko, Francie, Holandsko). Absence odborné kvalifikace některých pedagogů nemá vliv na kvalitu vzdělávacího procesu.

Organizační strukturu upravuje organizační řád. Ředitelka pověřila svým zastupováním dvě pedagožky, jejichž kompetence jsou účelně rozděleny. Přenos informací uvnitř školy je zajišťován standardním způsobem. Otázky koncepční, odborné a metodické jsou řešeny soustavně osobním kontaktem vedení školy a všech vyučujících. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Svolává provozní porady, jichž se účastní všichni pracovníci školy a zástupce IC. Podle potřeby ustavuje ředitelka různé pracovní týmy a komise (při zápisu, metodická činnost s autisty, nové trendy v komunikaci). Má podrobně zpracovaný plán činnosti. Kontrolní a hospitační činnost probíhá průběžně. Začínající a nově nastoupivší pedagogové mají své uvádějící učitele. Ředitelka považuje za prioritu kvalitní další vzdělávání všech učitelů. I díky tomu všichni vyučující pracují nejefektivnějšími metodami a formami výuky.

Personální podmínky vzdělávání jsou vynikající.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola byla otevřena ve školním roce 1997/98 při Integračním centru Zahrada jako součást komplexní péče. Působení obou subjektů je úzce propojeno a koordinováno. Ke své činnosti využívá škola také všech prostor budovy patřících IC. Budova je bezbariérová, do vyššího podlaží je přístup umožněn výtahem.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá převážně v menších učebnách a v jednotlivých pokojích IC. Učebny jsou vybaveny funkčním nábytkem, který je přizpůsoben a uspořádán pro potřeby výuky (upravený pracovní stůl umožňující nepohyblivým žákům na vozíku blízký kontakt s pracovní plochou, strukturované učení v autistické třídě).

V suterénu budovy jsou využívány menší tělocvična, bazén, vířivá vana, relaxačně-stimulační místnosti, z nichž nejmenší je určena pro speciální zrakovou stimulaci vždy s jedním žákem (tmavé prostředí, vytváření kontrastu umělým světlem pro vnímání kontur různých tvarů, nasvícení předmětů UV lampou, zvukové hračky). V další relaxační místnosti je vodní lůžko, kde probíhá bazální stimulace.

Škola využívá také přilehlou zahradu, kam je umožněn přímý vstup z bočních přízemních pokojů. Zde je postaven kruhový altán pro různá společná setkání a slavnosti. Se zahradou souvisí i nedávno vybudované hřiště s plážovým pískem, které je využíváno nejen ke sportovním činnostem, ale i k relaxaci. Přístup do zahrady usnadňuje dětem na vozíku vybudovaná kovová nájezdová rampa. V celé budově je zajištěn dostatečný počet sociálních zařízení, některá jsou upravena pro vozíčkáře a zároveň spojena s koupelnou.

Všechny prostory (chodby, učebny, pokoje) jsou esteticky upravené, navozují příjemný pocit. Vystaveny jsou mnohé práce žáků, což má pro ně samotné pozitivní účinek při budování jejich sebevědomí. Současně rodiče během návštěvy školy vidí, jakých výsledků v práci mohou jejich děti dosáhnout.

Ve výchovně-vzdělávacím procesu užívají učitelé velké množství pomůcek. Kladou důraz na stimulaci zrakovou, sluchovou, hmatovou, čichovou, chuťovou i vestibulární (různé druhy kostek, stavebnice, Montessori pomůcky, modely zvířat i s variantou zvukového napodobení, modely ovoce, houpadla). Rozvoji motoriky slouží mimo jiné zařazování pomůcek k nácviku úchopu (míčky, válečky, ukládání jednotlivých dílů do výřezů, pomůcky z různých druhů materiálů – drsných-hladkých, měkkých-tvrдых, jemných-drsných).

Při práci s autistickými žáky aplikují vyučující různé symboly, obrázky, piktogramy a fotografie. Využívají možnosti opatřovat většinu užívaných kartiček se symboly, obrázky a fotografiemi pomocí laminátoru ochrannými foliemi, čímž prodlužují životnost těchto pomůcek a přispívají i ke snadnějšímu udržování hygieny. Žáci s těžkými kombinovanými vadami potřebují ke vzdělávání speciální pomůcky, které jsou velmi finančně nákladné. Řadu z nich si učitelé zhotovují sami (komunikační tabulky, vzorníky různých materiálů pro hmatové vnímání a nácvik rozlišování i rozčleňování tvarových charakteristik, velmi zdařilé ilustrativní obrázky k pohádkám). Na zakoupení speciálních pomůcek si škola zajišťuje prostředky pomocí grantů.

Škola využívá některé speciální pomůcky k realizaci alternativní komunikace s verbálně nekomunikujícími žáky současně se značným omezením hybnosti (např. ručkový alternativní komunikátor, notebook zapůjčený z Centra alternativní a augmentativní komunikace v Praze 2, který je upraven pro dotykové faciální ovládání a dorozumívací zařízení, umožňující nemluvícímu žákovi volit jako odpověď jednu z namluvených odpovědí jinou osobou.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Žáci jsou vyučováni podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy čj. 15 988/2003-24 a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22. Vyžadují většinou velmi intenzivní a trvalou komplexní péči v duchu ucelené rehabilitace. Práce s nimi má výrazně individuální charakter.

Tým spolupracovníků (třídní učitel, speciální pedagog IC, ergoterapeutka, fyzioterapeut, specialista na ranou péči, alternativní komunikaci a zrakovou stimulaci, sociální pracovník, vrchní sestra, psycholog, školní lékařka) se podílí na velmi kvalitně a podrobně sestavených individuálně vzdělávacích plánech (IVP), které jsou pravidelně vyhodnocovány a aktualizovány. Vždy jsou s ním i s následným hodnocením seznámeni rodiče žáků. Jednou měsíčně se schází tým pedagogů s psychologem. Zabývají se speciálně pedagogickou diagnostikou a dalším doporučením v této oblasti. Jednou měsíčně se s psychologem schází také tým třídy a hodnotí svou speciálně pedagogickou činnost (supervize vlastní práce a hodnocení vlastních možností). Komplexní péče v duchu ucelené rehabilitace je prováděna stylem týmové práce, kde je jasně vymezena i osobní odpovědnost každého pracovníka za jeho oblast činnosti. Vzhledem k tomu, že odborný tým tvoří lékaři, fyzioterapeuti, psychologové, speciální pedagogové a další pracovníci, má odborná činnost interdisciplinární charakter. V posledních letech ve škole přibývá dětí s těžkou mentální retardací, s těžkými kombinovanými vadami, autismem, dětí s DMO – většinou kvadruparetiků, nemluvicích, s velkými obtížemi při podávání potravy. Učitelé jsou nuceni hledat stále nové vyučovací metody. Výuka těchto dětí se netýká jen oblasti gnostické, ale hlavně žákova vnímání, jeho těla, jeho sociální a emoční oblasti. Klade se důraz na posturu žáka v invalidním vozíku, u stolu, při krmení, při manipulacích s jeho nehybným tělem. Výchovně vzdělávací proces je stále náročnější nejen na psychiku, ale i fyzickou kondici pedagogů.

Vzdělávací program je velmi rozmanitý. Je doplněn logopedií, bazální a zrakovou stimulací, fyzioterapií, vodní terapií v bazénu a vířivce, ergoterapií, canisterapií, hipoterapií, arteterapií a relaxacemi. Tvoří jej nejrůznější výchovy (smyslová, rozumová, pracovní, výtvarná, tělesná a hudební). Rehabilitační třídy jsou určeny dětem s těžkým mentálním (kombinovaným) postižením, které jim znemožňuje úspěšně zvládnout nároky pomocné školy. Kombinace přípravného stupně s rehabilitační třídou pomocné školy se jeví jako optimální aktuálním potřebám zařazených dětí.

Výuka probíhá v souladu s nabízenými vzdělávacími programy. Učební plán koresponduje s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků) je vedena průkazně. Školní řád je v současné době aktualizován podle školského zákona. Přenos informací zákonným zástupcům žáků probíhá v podstatě denně při odchodu ze školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v pomocné škole

Výuka je uskutečňována převážně individuálně ve shodě s obecnými cíli a zásadami vzdělávání podle moderních pedagogických trendů péče o děti s těžkým mentálním postižením a kombinovanými vadami. Všichni vyučující se na výuku velmi pečlivě a kvalitně připravují. Na základě subjektivních vzdělávacích potřeb žáků modifikují vhodné a přiměřené

cíle. Postupují výhradně metodou malých kroků, rozčleňují cíle na řadu dílčích úkolů, které pak se žáky přiměřeným tempem nacvičují. Řetězení jednotlivých dovedností provádějí pozpátku nebo od začátku. Vybírají si způsob, při kterém je žák lépe motivován. Materiální podpora výuky je velmi podnětná a účelná. Všichni vyučující užívají při výuce nejnovější metody a formy práce s těžce postiženými. Dětem je věnována maximální komplexní péče. Součástí řečové výchovy a logopedie je i buko-faciální a orofaciální stimulace, která se provádí podle individuální potřeby žáků. Děti s těžkým kombinovaným postižením, které jsou většinou imobilní, inkontinentní a verbálně nekomunikují, jsou vzdělávány podle speciálního programu zaměřeného na stimulaci a rozvíjení jejich zbytkových schopností. Při bazální stimulaci i při smyslové výchově učitelé pečlivě sledují impulsy a spontánní projevy dítěte, čemuž uzpůsobují další postupy. Práci s tělem a pohybovému dialogu (Dosova metoda), který navazuje na metody bazální stimulace, se vyučující věnují v klidném prostředí třídy, zahrady nebo speciálně upravené relaxační místnosti s vodním lůžkem. U dětí se spastickou formou je užívána synergeticko-reflexní terapie, která je podpůrnou metodou pro děti s neuroortopedickými obtížemi a pro léčbu a prevenci následků DMO a v průběhu dne se pravidelně a systematicky zapojují do léčebné rehabilitace. Jedná se především o léčebnou tělesnou výchovu, ergoterapii, logopedickou péči a komunikaci (alternativní komunikaci – gesta, zraková komunikace, Makaton). Autistickým dětem je věnována speciální pedagogická péče s využitím metodiky kognitivně-behaviorální terapie. Žáci v rehabilitační a autistické třídě jsou vzděláváni metodou strukturovaného učení, která vychází z TEACCH programu. Učující respektují individuální potřeby každého dítěte a pomocí vizualizace a strukturalizace podporují rozvoj komunikačních schopností, rozvoj samostatnosti v sebeobsluze, pracovních činnostech, v orientaci v prostoru. Prioritou je nácvik funkční komunikace, pracovního a sociálního chování. Ve všech činnostech vyučujících se projevuje velká dávka empatie spojená s naprosto profesionálním přístupem. Žáci mají o výuku zájem, pracují s radostí. Učitelé využívají zkušeností žáků, častým opakováním upevňují nabyté znalosti a dovednosti. Snaží se vytvářet optimální podmínky pro osobnostní a sociální rozvoj žáků při zohlednění jejich individuálních potřeb. Hodnocení formou pochvaly či odměny probíhá za každým dílčím úspěchem, což má kladný vliv na další rozvoj. Individuální dispozice žáků jsou vždy respektovány.

Výuku doplňují časté slavnosti a návštěvy divadelních představení. Dvakrát ročně vyjíždějí na školu v přírodě, pro autistickou třídu pořádají pobyt v přírodě, kde se autisti již učí žít sami bez rodičů. Velmi důležitá je i účinná spolupráce s rodinami postižených dětí a v neposlední řadě je plně respektovaná přirozená a nenásilná integrace. Jedná se o funkční začlenění těchto dětí do jejich přirozeného prostředí (do kmenových škol, které navštěvují jednou týdně).

Průběh a výsledky vzdělávání v pomocné škole jsou hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zatím nemá vytvořen vlastní systém evaluace, zjišťování výsledků vzdělávání uskutečňuje dílčími kroky. Všichni žáci jsou hodnoceni slovně. Tím je zvládnutě hodnocení jejich pokroku.

Škola koordinuje projekt *Vzdělávání dětí s Rettovým syndromem* ve spolupráci s fyzioterapeutkami a ergoterapeutkou z IC Zahrada a s dalšími odborníky (Speciální školy Elpis, Rehabilitační centrum v Praze 4 – Horáčkova, Centrum alternativní a augmentativní komunikace, Praha 2, Alkyon, občanské sdružení Rett-Community). Je zapojena i do *Projektu ImpActMDVI* (účastní se ho 6 evropských zemí), který se věnuje vypracování programu pomáhajícímu práci učitelů s dětmi s těžkým kombinovaným postižením. Ředitelka školy je

vedoucí projektu *Grant na podporu canisterapie ve škole*, který zahrnuje cíle, metody práce a vedení pedagogů při canisterapii. Arteterapeutky organizují pravidelná setkání *Arteterapie nejen pro žáky*, kde se učitelé inspiroují pro vlastní práci, současně jsou pojata i psychohygienicky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v pomocné škole jsou hodnoceny jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. září 2002, čj. 10 689/02-21
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Pomocná škola pro žáky s více vadami, Praha 3, U Zásobní zahrady 8 ze dne 18. prosince 2003
3. Potvrzení ve funkci ředitelky vydané MHMP dne 27. srpna 2001 pod čj. SKU/06/757/2001
4. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
5. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
6. Organizační řád ze dne 1. září 2004 k datu inspekce
7. Školní řád ze dne 1. září 2004 k datu inspekce
8. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců školy – doklady o dosaženém vzdělání – dle předmětu inspekce k jejímu datu
9. Individuální vzdělávací plány žáků ve školním roce 2004/2005
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
11. Hospitační záznamy ředitelky za školní roky 2003/2004 a 2004/2005

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují škole kvalitně plnit zvolené vzdělávací programy. Učitelský sbor je stabilizovaný, vyučující velmi dobře a účelně využívají dlouholeté pedagogické zkušenosti i nejnovější poznatky ve vzdělávání těžce postižených dětí. Kvalitní úroveň vzdělávání svědčí o osobním zaujetí, vůli se vzdělávat, empatickém a profesionálním přístupu jednotlivých vyučujících. Významná je i spolupráce na mnoha projektech týkajících se různých způsobů dalšího vzdělávání těžce postižených dětí. Školní práce úzce souvisí se životem dětí v Integrovaném centru Zahrada. Děti kromě školní výuky absolvují různé terapie a podpůrné aktivity. Dokonalá koordinace propojení péče edukační a sociální s péčí terapeutickou a zdravotní (medicínskou) přináší žádoucí efekt.

Řízení zaměstnanců spolu s funkční kontrolní činností je založeno na demokratickém přístupu. Vedení školy klade důraz na zkvalitňování celé komplexní rehabilitační péče včetně vzdělávání dětí. Významná je i materiálně-technická oblast, ve které všichni vyučující sledují, inovují a vyhodnocují podmínky pro co nejkvalitnější zabezpečení výuky. Materiální zabezpečení výuky je i díky systematickému vytváření kvalitních vlastních pomůcek vynikající. Interiéry budovy i všech místností působí na žáky velmi podnětně a příjemně. Pozitivem je možnost pobývat za příznivého počasí na zahradě či hřišti s plážovým pískem a v neposlední řadě i pobyty ve škole v přírodě.

Hodnoticí stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Frojdová	Jana Frojdová v. r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Wagner	Jiří Wagner v. r.

V Praze dne 17. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 27. červen 2005

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Mgr. Marcela Koucunová

Podpis

Koucunová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MHMP, Učňovská 100, Praha 9 - Jarov	2005-07-11	01 1679/05-5236

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.